

Дистонія: важливі факти для пацієнтів

Що таке дистонія?

У пацієнтів з дистонією виникають мимовільні спазми або скорочення м'язів чи суглобів. Це призводить до різких рухів, посмикування кінцівок, або неприродних поз. Дистонія може уражати будь-яку частину тіла. Проте, найчастіше страждає тільки одна його область. Нижче наведено короткий опис деяких найбільш поширених дистоній:

- Скорочення м'язів шиї призводить до аномальних поворотів, нахилів або скручення м'язів голови, часто водночас з її посмикуванням чи тремтінням. Цей стан відомий як *шийна дистонія*, або *кривошия (тортиколіс)*.
- Скорочення м'язів обличчя призводить до надмірного кліпання або спазмів очей, відомого як *блефароспазм*. Також можуть виникнути спазми нижньої частини обличчя, що разом із блефароспазмом відомі як *синдром Мейжа*. Ситуація, коли залучається щелепа та/або язик, відома як *оромандибулярна дистонія*.
- Під час *спастичної дисфонії* пацієнта може турбувати напружений голос або тяжке дихання.
- Інші ділянки тіла, що страждають найчастіше – це руки та ноги. Ураження рук часто буває спричинене конкретними видами діяльності, наприклад письмом або грою на музичних інструментах. Вони також відомі як *специфічні дистонії*.
- У деяких випадках, страждають водночас декілька областей тіла. У рідких випадках (як правило, коли дистонія починається в дитинстві), страждає більше, ніж одна ділянка тіла – цей стан називають *генералізована дистонія*.

Що є причиною?

Існує багато різних причин виникнення дистонії. Деякі люди отримують дистонію через певний успадкований ген, що і викликає її. Інші люди отримують дистонію за певних обставин протягом життя: після черепно-мозкових травм, інфекцій або під впливом наркотиків чи хімікатів. У той же час, захворіти на дистонію можна після багатьох років стереотипної діяльності, наприклад, письма (*графоспазм – спазм писарів*) або гри на музичному інструменті (*дистонія музиканта*). Однак, у більшості випадків дистонії причину її виявити не вдається.

Яким чином діагностується дистонія?

Лікар-експерт по рухових розладах діагностує захворювання шляхом медичного огляду. Звичайно пацієнтам рекомендується проведення аналізу крові та обстеження головного мозку. Важливою інформацією для лікаря будуть:

- Вік, коли у пацієнта почалася дистонія;
- Розподіл уражених ділянок тіла;
- Чи дистонія почалася раптово або розвивалася поступово;
- Чи існують будь-які інші пов'язані з цим клінічні проблеми.

Однак, для лікаря не завжди можливо знайти точну причину, і хвороби багатьох пацієнтів лишаються невиявленими, або невірно діагностованими. Проте, пацієнти з легкими чи помірними проявами дистонії можуть не звернутися до лікаря, і їх хвороба так і залишається невиявленою.

Чи існують ліки?

Якщо лікар знайде можливу причину, то він/вона може порекомендувати певне лікування і дистонію можливо будевилікувати. В інших випадках, існують ліки, що можуть надати пацієнту певне полегшення. Нижче наведені групи препаратів які найчастіше використовують для симптоматичного лікування дистонії:

- Холінолітики;
- Бензодіазепіни;
- Баклофен;
- Міорелаксанти.

Враховуючи можливі побічні ефекти, ліки повинні призначатись шляхом індивідуального підбору, методом проб та помилок. Інші люди з дистонією можуть лікуватися за допомогою ін'єкцій ботулотоксину. Ці ін'єкції здійснюються виключно відповідно тренуваними лікарями. Ін'єкції ботулотоксину тимчасово послаблюють м'язи, що пов'язано із зменшенням їх напруженості чи спазмів. Зазвичай, їх необхідно буде вводити три-чотири рази на рік. Коли ліки та ін'єкції токсину не забезпечують достатньої допомоги, можливе хірургічне втручання. Ви повинні порадитись зі своїм лікарем про можливі варіанти розвитку подій.

International Parkinson and
Movement Disorder Society

Дистонія: важливі факти для пацієнтів

Чого очікувати?

У більшості людей дистонія розвивається протягом декількох місяців або років. Після цього стан пацієнтів зазвичай не погіршується. У деяких людей хвороба може поширитися з однієї ділянки тіла на іншу. Можуть розвиватися і інші проблеми.